

Kitap: **İklim Meselesi**

Önder ALGEDİK

1971 Malatya doğumlu.
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Makine Mühendisliği
Bölümü'nden 1994'te mezun
oldu. Savunma sanayisinde
komünikasyon, enerji ve inşaat
sektöründe iş geliştirme ve
proje yöneticiliği yaptı. 2007
yılında Katar'da bir doğalgaz
çevrim santrali yapımında proje
yöneticisi olarak çalıştıktan
sonra enerji ve iklim değişikliği
alanında çalışmaya başladı.
Dünya Bankası, Almanya
Uluslararası İşbirliği Kurumu
gibi kuruluşların enerji
verimliliği ve yenilenebilir
enerji konusunda çalışmalarına
danışmanlık yaptı. Alanında
ilk ve henüz tek olan İklim
Değişikliği Eylem Planı İzleme
Raporu'nu yazdı. Şirketlere,
kurumlara ve belediyelere
iklim politikaları konusunda
danışmanlık yaptı.

Onder.algedik@gmail.com

Küresel ısınma, bir süredir iklim değişikliği ve son bir kaç yıldır telaffuz ettiğimiz iklim krizi. Söylemler sertleştikçe durumun ciddiyeti artmıyor. Aşırı hava olayları dünyada arttı ve ama Türkiye'de ise katlandı. Bu durum siyasetin karnesini bizlere gösteriyor ama yeterli mi?

İklim meselesi aslında nedir?

İklim meselesi temelde yerkürenin termodinamik ve akışkanlar mekaniğine dair dış koşullar kaynaklı bir müdahalenin sonucunda sistemin dinamiğinde bir dönüşüm gibi karşımıza çıkıyor. Mesele atmosferde varlığı faydalı olan sera gazlarındaki artış olarak görebiliriz. Yakılan fosil yakıtlar, doğa tahribatı gibi bir nedenler listesi yapabiliriz. İklim Meselesi kitabı bu sorunu halkın ulaşabildiği enerji kaynakları ve tekelleşen fosil yakıtların gözünden bizlere anlatıyor.

Aslında iklim meselesi fosil yakıt şirketleri ve devletlerin halkın erişebileceği enerji kaynakları arasında bir savaşım. Kitap 1560'dan itibaren Birleşik Krallığı, 1700'den itibaren dünyayı ve 1950'den itibaren Türkiye'yi bu savaş üstünden inceliyor.

Ama Politikalar!

19. yy'dan bu yana bilim aslında iklimin mesele olduğunu ortaya koydu. 20 yy'da inanılmaz bilimsel

gelişmeler oldu. Devletlerin buna ilgi göstermesi ne zaman oldu? Ancak yüzyılın son on yılına gelirken devletler bunun için bir araya geldi. Her sene yapılan taraflar konferansı, ortaya çıkan üç önemli küresel anlaşma ve ulusal politikalar 21. yy'ın ilk çeyreğini belirledi. Bu kadar tartışma ve emek bir karşılık buldu mu? Bir iklim değişikliğini durdurmaya yönelik bir çaba oldu mu?

İklimi Değiştirme Politikası

“İklim Meselesi” sürekli bize yapılan propagandanın testini küresel verilerden yapıyor ve ortaya iklim değişikliğine dair uluslararası çabanın ne düzeyde olduğunu ortaya koyuyor. Bu test ile söylem ile uygulama, yani politikanın arasındaki açının büyüklüğü tartışmaya açıyor. Açık bir şekilde iklim değişikliği ile mücadele politikası olmadığını, olanın ise aslında iklimi değiştirme politikası iddiasında bulunuyor.

Türkiye'nin Rolü?

Türkiye'nin bu süreçte ağırdan gelen adımları, iklimi değiştiren pek çok düzenlemesi kitabın incelediği ve o termodinamik sorun ile yaşadığımız iklim değişikliği arasında bilimsel-siyasi-ekonomik bağlantıları tartışmaya açıyor. Dünya için yapılan testin Türkiye için yapıldığında ne zaman fosil yakıtların geleneksel enerji kaynaklarını alt ettiğini, iklim anlaşmalarına taraf değilken ile taraf olduğu dönemlerde iklimi değiştirme hızının şaşırtıcılığı kitabın ana tartışması. Bunu sadece enerji savaşımı üstünden değil, sera gazlarının analizi ile detaylandırıyor.

Siyasetin Rolü

İklim meselesinde ana sorumlu hükümetler, yani iktidar. Peki siyasetin rolü, sorumluluğu yok mu? Bütün sorumluluğu bireye yükleyen “farkındalık politikaları” ile mi yetineceğiz? Kitabın temel tartışması 2013'de yayınladığım “İklim Değişikliği Eylem Planı İzleme Raporu” ile 2016'da bir grup yasama uzmanı ile hazırladığım “TBMM'nin İklim Politikalarında Rolü”

raporunun güncel ve tecrübelerle test edilmiş hâli de yer alıyor. Meclis'in yasama karnesi ve yasama sürecinin birincil, ikincil ve üçüncül mevzuat ile ilişkisi ile meclis muhalafetinin de tartışılması gereken hâlini somut, ölçülebilir verilerle detaylandırıyor.

Peki iklim çaresizliği?

Kentin sağlığı ya da bir göğüs hastalığı meselesi sadece bir sağlık meselesi midir? Devletler iklim değişikliği ile mücadele ettiklerini iddia ederken, belediyeler farkındalık etkinlikleri yaparken gördüğümüz çelişkiler bizleri ruhsal olarak etkilemeyecek mi? Sağlık meselesi fiziksel ve ruhsal iyilik hâli yanında politik iyilik hâli ile de ilişkili değil mi? Artık çalışmalara da konu olan bir “iklim çaresizliği” var ve burada kişiye/topluma illüzyonlar vermek, “farkındalık” ile idare etmek, her şeye iklim değişikliği demek bizlere iyi gelmiyor.

İklim meselesi hepimizin meselesi. Ama bunun termodinamik denklemi ile bilimin, ekonominin ve siyasetin bağlantısını kurup felsefeden ve psikiyatrye kadar her alanda güçlü, yanılısamlar içermeyen cevaplar barındırması gerekiyor.

5 Haziran 2025'de İletişim Yayınları'ndan çıkan Hepimizin Meselesi; İklim Meselesi'ni Türk Toraks camiası olarak tartışmaya davet ediyorum.